

**БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ
Кафедра тэарэтычнага і славянскага мовазнаўства**

Анатацыя да дыпломнай работы

**«МОЎНЫЯ ЭТНІЧНЫЯ СТЭРЭАТЫПЫ Ў
СВЯДОМАСЦІ ЧЭХАЎ І БЕЛАРУСАЎ»**

Пракасенка Ганна Яўгеньеўна

спецыяльнасць «Славянская (чэшская і беларуская) філалогія»

Навуковы кіраўнік:
кандыдат філалагічных навук
дацэнт Калюта Аляксандр Міхайлавіч

Мінск, 2019

РЭФЕРАТ

Аб'ём дыпломнай работы – 112 старонак.

Ключавыя словы: **МОЎНЫ ЭТНІЧНЫ СТЭРЭАТЫП, ЧЭШСКАЯ МОВА, БЕЛАРУСКАЯ МОВА, РУСКАЯ МОВА, ФРАЗЕАЛОГІЯ, ЭКСПЕРЫМЕНТ.**

Прадмет даследавання – моўныя этнічныя стэрэатыпы славянскіх (палякаў, славакаў, рускіх, чэхаў) і неславянскіх (габрэяў, немцаў, цыган) этнасаў.

Аб'ект даследавання – моўныя этнічныя стэрэатыпы, адлюстраваныя ў заходнеславянскай (чэшскай) і ўсходнеславянскай (беларускай і рускай) фразеалогіі і зафіксаваныя ў народных моўных карпусах, электронных і друкаваных фразеалагічных слоўніках.

Мэта дадзенай работы – рэканструкцыя выбраных моўных этнастэрэатыпаў для супастаўлення выяўленых вынікаў з вынікамі анкетавання.

Актуальнасць дадзенай работы абумоўлена, з аднаго боку, не распрацаванасцю тэм чэшскай і беларускай этналінгвістычных школ, а з іншага, бесперапынным развіццём народаў, камунікацыяй, якая адбываецца паміж імі, і існаваннем у іх культурнай і псіхалагічнай свядомасці трывалых стэрэатыпаў аб людзях пэўнай славянскай і неславянскай нацыі.

Падчас даследавання было заўважана, што беларус як прадстаўнік нацыі валодае самакрытычным самаўсведамленнем, не падтрымлівае і не верыць у стэрэатып аб талерантнасці і гасціннасці свайго народа. Акрамя таго, адзначана: маладому пакаленню беларусаў уласціва станоўчае стаўленне да ўсіх прадстаўнікоў даследаваных народаў без акцэнта на іх нацыянальнасці. Дадзеная з'ява можа быць выклікана глабалізацыйнымі працэсамі і шырокім уплывам антыдыскрымінацыйнай палітыкі еўрапейскіх (заходніх) краін.

Даследаванне праводзілася метадам анкетавання і мадэлявання, для падвядзення яго вынікаў і напісання дыпломнай работы былі выкарыстаныя параўнальны, аналітычны і эксперыментальны метады.

Аўтар дыпломнай працы пацвярджае, што выкарыстаныя тэарэтычныя крыніцы і іншыя матэрыялы суправаджаюцца спасылкамі на іх аўтараў.

РЕФЕРАТ

Объем дипломной работы – 112 страниц.

Ключевые слова – ЯЗЫКОВОЙ ЭТНИЧЕСКИЙ СТЕРЕОТИП, ЧЕШСКИЙ ЯЗЫК, БЕЛОРУССКИЙ ЯЗЫК, РУССКИЙ ЯЗЫК, ФРАЗЕОЛОГИЯ, ЭКСПЕРИМЕНТ.

Предмет исследования – языковые этнические стереотипы славянских (поляков, словаков, русских, чехов) и неславянских (евреев, немцев, цыган) этносов.

Объект исследования – языковые этнические стереотипы, отраженные в западнославянской (чешской) и восточнославянской (белорусской и русской) фразеологии и зафиксированные в народных языковых корпусах, электронных и печатных словарях.

Цель данной работы – реконструкция выбранных языковых этнических стереотипов для сопоставления выявленных результатов с результатами анкетирования.

Актуальность данной работы обусловлена, с одной стороны, не разработанностью тем чешской и белорусской этнолингвистических школ, а с другой, непрерывным развитием народов, коммуникацией, происходящей между ними, и существованием в их культурном и психологическом сознании прочных стереотипов о людях определенной славянской и неславянской нации.

В ходе исследования было замечено, что белорус как представитель нации обладает самокритичным сознанием, не поддерживает и не верит в стереотип о толерантности и гостеприимности своего народа. Кроме того, отмечено: молодому поколению белорусов свойственно положительное отношение ко всем представителям исследованных народов без акцента на их национальности. Данное явление может быть вызвано глобализационными процессами и широким влиянием антидискриминационной политики европейских (западных) стран.

Исследование проводилось методом анкетирования и моделирования, для подведения его результатов и написания дипломной работы были использованы сравнительный, аналитический и экспериментальный методы.

Автор дипломной работы подтверждает, что использованные теоретические источники и другие материалы сопровождаются ссылками на их авторов.

ABSTRACT

Volume of a senior thesis – 112 pages.

Key words: LANGUAGE ETHNIC STEREOTYPE, CZECH, BELARUSIAN, RUSSIAN, PHRASEOLOGY, EXPERIMENT, STEREOTYPE.

The subject of research is language ethnic stereotype Slavic (Poles, Slovaks, Russians, Czechs) and non-Slavic (Jews, Germans, Gypsies) ethnic groups.

Objects of research are language ethnic stereotypes reflected in West Slavic (Czech) and East Slavic (Belarusian and Russian) phraseology and recorded in national language corpora, electronic and printed dictionaries.

The aim of this work is the reconstruction of the selected language ethnic stereotype for comparison of the identified results with the results of the polling.

The actuality of this thesis' topic is conditioned, on the one hand, not developed themes by the Czech and Belarusian ethno-linguistic schools, on the other hand, the continuous development of peoples, communication between them, and the existence in their cultural and psychological consciousness of strong stereotypes about people of a certain Slavic and not-Slavic nation.

The study noted that the Belarusian as a representative of the nation has a self-critical consciousness, does not support and does not believe in the stereotype of tolerance and hospitality of its people. In addition, it was noted that the younger generation of Belarusians has a positive attitude to all representatives of the studied peoples without emphasis on their nationality. This phenomenon can be caused by globalization processes and the broad influence of anti-discrimination policies of European (Western) countries.

The study was conducted by the method of questioning and modeling, comparative, analytical and experimental methods were used to summarize the results and write the thesis.

The author's work testifies the all used theoretical source and others materials are accompanied by references to their authors.